

Toimenpideoite TPA 145/2020 vp

Sebastian Tynkkynen ps ym.

Toimenpideoite taloustaidon oppiaineen järjestämisestä toisen asteen koulutuksessa

Eduskunnalle

Yhä useampi suomalainen kamppailee taloudellisten ongelmien kanssa, joiden taustalla saattaa olla ylivelkaantumista, peliongelmia tai vaikeuksia kulutustottumusten hallinnassa. Monesti syyinä taloudellisten ongelmien synnylle ovat puutteelliset tiedot sekä vaikeudet oman talouden hahmottamisessa. Etenkin itsenäistyvien nuorten kohdalla on suuri riski ajautua taloudellisiin ongelmiin. Palkkatyöt tai opiskelut aloittava nuori saattaa olla ensimmäistä kertaa tilanteessa, jossa hän vastaa itse asumiskustannuksistaan ja muista kotitalouden menoista. Vastaavasti nuori saattaa olla ensimmäistä kertaa tilanteessa, jossa säännöllisiä kuukausittaisia tuloja aletaan maksaa pankkitilille, jolloin mahdollisuudet tehdä itsenäisiä kulutuspäätöksiä kasvavat. Täysi-ikäisyyden myötä nuoren on mahdollista esimerkiksi ottaa lainoja ja pelata rahapelejä. Talouden hallinta on jokapäiväistä, ja lähitulevaisuudessa saattaa siintää myös suuria taloudellisia tapahtumia, kuten esimerkiksi oman asunnon osto tai perinnön saaminen.

Suurten elämänmuutosten yhteydessä oman talouden hallinta on usein puutteellista, sillä työkalut ja tietoisuus hoitaa omaa talouttaan ovat vaillinaisia. Siksi näitä työkaluja tulisi nykyistä opetusta laajemmin tarjota oppilaille jo peruskoulusta alkaen ja jatkaa opetusta läpi toisen asteen koulutuksen. Taloustaidon oppiaineen tavoitteena olisi vahvistaa käytännön elämässä tarvittavaa ymmärrystä oman talouden hallinnasta. Käsiteltäviä aihealueita olisivat esimerkiksi asuminen, kuluttaminen, verotus, säästäminen, velkaantuminen sekä omaan talouteen liittyvät riskit.

Valtiovallan tulee tehdä konkreettisia toimia, joilla pystytään katkaisemaan velkaongelmien määrän kasvu. Monen nuoren kohdalla velkaongelmiin ajautuminen ilman ymmärrystä omasta taloudestaan saattaa merkitä koko elämän mittaisia vaikeuksia. Siksi kouluissa tulisi tarjota sellaista kokonaisvaltaista opetusta uuden oppiaineen muodossa, jonka myötä suomalaisten ymmärrys oman talouden hallinnasta saataisiin paremmalle tasolle, jolloin kohtalokkailta virheiltiltä pystyttäisiin välttymään. Monella vanhemmalla ymmärrys talouden hallinnasta on heikkoa, joten kasvava nuori ei välttämättä saa tarvittavia oppeja kotoaan. Vasta aikuisiällä tehty yksittäinen tapaaminen pankin asiantuntijan kanssa ei ole riittävä, ja valitettavan monen kohdalla se tapahtuu vielä liian myöhään. Taloustaitojen opettaminen on tärkeä osa eriarvoisuuskehitykseen puuttumisessa, jolla on suuri vaikutus yksilön hyvinvointiin ja yhteiskunnan tulevaisuuteen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Toimenpideoite TPA 145/2020 vp

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin oman talouden hallintaan keskittyvän taloustaidon oppiaineen järjestämiseksi toisen asteen koulutuksessa.

Helsingissä 24.11.2020

Sebastian Tynkkynen ps
Ritva Elomaa ps
Jari Koskela ps
Sanna Antikainen ps
Veikko Vallin ps